

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

15 ianuarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Penal în următoarea componență:
președinte
judecători

Diaconu Iurie
Catan Liliana
Guzun Ion

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, prin care se solicită casarea parțială a deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 22 octombrie 2019, în cauza penală privindu-l pe

DARII Ion XXXXX, născut la XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 21.03.2019 – 10.07.2019;

Instanța de apel: 31.07.2019 – 22.10.2019;

Instanța de recurs: 29.11.2019 – 15.01.2020.

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, din 10 iulie 2019, Darii Ion, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin.(3), lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani.

În temeiul art. 90 Cod penal, pedeapsa stabilită lui Darii Ion a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 4 ani și nu va fi executată dacă condamnatul în termenul de probă nu va comite o nouă infracțiune și prin purtarea exemplară va confirma încrederea acordată, totodată obligându-l pe Darii Ion să nu-și schimbe domiciliul fără consimțământul organului de probațiune în a cărui rază teritorială se află domiciliul condamnatului.

Din contul inculpatului Darii Ion a fost încasat în beneficiul statului suma de 3838 lei cu titlu de cheltuieli de judecată suportate la efectuarea expertizei judiciare

și raportului de constatare.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, în fapt, a constatat că, la data de 24 octombrie 2018, aproximativ la ora 07:00, conducând automobilul de model „Chevrolet Orlando” cu n/î XXXXX, se deplasa pe bd. Dacia din direcția str. Aeroport spre Aeroportul Internațional Chișinău.

În timpul deplasării, conducătorul auto Darii Ion, ajungând în regiunea trecerii nedirijate pentru pietoni semnalizată prin indicatoarele rutiere 5.50.1 și 5.50.2 al anexei nr. 3 al Regulamentului Circulației Rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009 și prin marcajul rutier 1.14.1 al anexei nr. 4 al Regulamentului Circulației Rutiere, amplasată pe bd. Dacia, mun. Chișinău, în imediata apropiere de imobilul nr.80/3, și anume pe sectorul de carosabil unde este amenajată trecere nedirijată pentru pietonii, nu a manifestat prudență sporită la trafic și nu a manifestat dexteritate în conducere, nu a ținut cont de totalitatea factorilor care caracterizează condițiile rutiere de care trebuie să țină cont fiecare conducător la determinarea vitezei de deplasare și a modalității de conducere a vehiculului, nu a apreciat corect situația rutieră reală pe drum în care se afla vehiculul în momentul respectiv, și nu a ținut cont de condițiile rutiere, prin ce a ignorat cerințele pct. 45 (1) și (2) și pct. 11 lit. f) ale Regulamentului Circulației Rutiere, astfel, manifestând neglijența în circumstanțele sus expuse, nu a reacționat adecvat, nu a luat în considerație starea de lucruri în traficul rutier ce reflectă gradul de protecție a participanților la el împotriva accidentelor și consecințelor acestora, și ca urmare cu partea frontală dreapta a automobilului a comis tamponarea pietonului Cubuz Maria, care se afla angajată în traversarea părții carosabilului de la stânga spre dreapta relativ deplasării automobilului, pe trecerea pietonală semnalizată prin indicatoarele rutiere 5.50.1 și 5.50.2 al anexei nr.3 al Regulamentului Circulației Rutiere, pe marcajul rutier 1.14.1 „trecerea pentru pietoni” al anexei nr.4 al Regulamentului Circulației Rutiere.

În rezultatul acestui accident în traficul rutier, lui Cubuz Maria, potrivit raportului de expertiză judiciară nr.201803D0114 din 24 decembrie 2018, i-au fost cauzate leziuni corporale grave, care în consecință au dus la decesul acesteia.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare, a fost atacată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea parțială a acesteia în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatului să-i fie numită pedeapsă sub formă de închisoare reală pe un termen de 4 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani

În motivare acuzatorul de stat a indicat că, sentința nominalizată este neîntemeiată, nu corespunde pericolului social al faptei săvârșite de inculpat, iar pedeapsa stabilită, fiind nemotivat de blindă. Pedeapsa solicitată de către acuzare a avut drept scop corectarea și reeducarea inculpatului, ca urmare prevenirea săvârșirii

de către aceasta a noi infracțiuni, de aceea consideră că pedeapsa aplicată inculpatului de către instanța de judecată este prea blândă, datorită pericolului social sporit al infracțiunilor comise de către inculpat, însă instanța nu a ținut cont de scopul pedepsei care primordial trebuie să restabilească echitatea socială și să prevină săvârșirea de noi infracțiuni atât din partea condamnatului cât și a altor persoane.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 22 octombrie 2019, apelul procurorului a fost respins ca nefondat, cu menținerea sentinței fără modificări.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a tras concluzia că inculpatul a săvârșit anume infracțiunea imputată. Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

De asemenea, instanța de apel a considerat că instanța de judecată a ținut cont, la stabilirea categoriei și a măsurii de pedeapsă inculpatului, de toate circumstanțele reale și personale privind individualizarea pedepsei, și anume: de caracterul prejudiciabil al infracțiunii, de personalitatea dânsului, că este încadrat în câmpul muncii, are la întreținere trei persoane, dintre care un copil minor, cu vârsta de un an jumate, soția și mamă pensionară, la locul de muncă se caracterizează pozitiv, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării lui, de persoana inculpatului - că anterior nu a fost judecat, a recunoscut vina integral, de comportamentul acestuia de până la comiterea infracțiunii și după aceea, că a restituit prejudiciul material și moral succesorului părții vătămate.

Astfel, instanța de apel a conchis că în cauza dată sunt în prezența multiplelor circumstanțe atenuante și în lipsa oricăror circumstanțe agravante: recunoașterea vinei și căința sinceră.

Infracțiunea comisă de inculpatul este atribuită, conform art. 16 Cod penal, la categoria infracțiunilor grave, inculpatul este pentru prima dată atras la răspunderea penală pentru săvârșirea unei infracțiuni din imprudență, a recunoscut vina și sincer regretă în cele comise, partea vătămată nu are careva pretenții de ordin material sau moral față de inculpat.

Curtea de apel a conchis că instanța de fond corect a aplicat față de Darii Ion pedeapsa închisorii, iar în temeiul art. 90 Cod Penal a fost suspendată condiționat executarea pedepsei aplicate inculpatului stabilindu-i o durată de probațiune.

Ca urmare instanța de apel a considerat că această pedeapsă este legală și întemeiată, proporțională faptelor comise, cât și circumstanțelor reale și personale, corect constatate de către instanța de fond, sentința fiind legală și întemeiată, iar apelul

a fost considerat nefondat și pasibil de respins.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, procurorul a atacat-o cu recurs ordinar, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10 Cod de procedură penală, solicitând casarea deciziei în partea stabilirii pedepsei inculpatului și dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, într-o altă componentă.

În motivarea recursului ordinar, acuzarea este de părere că instanța de apel în mod eronat a interpretat și aplicat prevederile art. 75 Cod penal și la aplicarea pedepsei lui Darii Ion nu a ținut cont de circumstanțele cauzei penale și consecințele survenite.

Acuzarea consideră că instanța de apel a constatat eronat oportunitatea aplicării pe caz a pedepsei practic minime, care va asigura atingerea scopurilor prevăzute de art. 61 Cod penal. Instanța de apel a acționat în derogare de la prevederile art. 409 alin. (2) din Cod de procedură penală, care stipulează că instanța de apel are obligația de a întreprinde măsuri pozitive la judecarea apelului, pentru a repara erorile de fapt și de drept comise de prima instanță, doar atunci când erorile au influențat asupra hotărârii în defavoarea inculpatului.

De asemenea, consideră că instanțele:

- nu au motivat aplicarea față de condamnat a pedepsei diminuate spre minimum numit;

- nu au ținut cont că în cazul în care inculpatul a comis o infracțiune gravă, cu consecințe ireparabile, lipsind circumstanțele atenuante pe caz, suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii aplicate inculpatului, reprezintă o soluție de pedeapsă penală prea blândă, inechitabilă, inadecvată și disproporțională în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite;

- nu au ținut cont de faptul că infracțiunea s-a soldat cu provocarea decesului unei persoane și că infracțiunea atentează la relațiile sociale ce vizează respectarea de către conducătorul mijloacelor de transport a regulilor de circulație rutieră

Concluzia instanței de apel este neîntemeiată și pripită, și urmează a fi casată deoarece potrivește prevederilor art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și respectiv la rândul său are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. În viziunea recurentului, instanța de apel nu a judecat fondul cauzei în latura pedepsei penale în conformitate cu rigorile și i-a aplicat inculpatului o pedeapsă individualizată contrar prevederilor legale.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.

Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Colegiul penal reține că recurentul indică ca temei pentru declararea recursului ordinar, prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, în sensul că sau aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub acest aspect, se reține că temeiul de recurs invocat de recurent nu s-a confirmat în instanța de recurs ordinar, or, prevederile pct. 10 alin. (1), art. 427 Cod de procedură penală, în sensul că „s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale” și motivele în susținerea acestui temei precum că pedeapsa aplicată este una prea blândă și nu va asigura atingerea scopului pedepsei penale, nu pot fi acceptate. Aceste motive au fost obiect de dispută atât în cadrul primei instanțe cât și în cadrul instanței de apel, asupra cărora s-au formulat și s-au punctat minuțios și veridic răspunsurile la toate alegațiile recurentului.

La stabilirea pedepsei, instanța de judecată a ținut cont în măsură deplină de principiile generale de individualizare a pedepsei, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de personalitatea inculpatului, de circumstanțele atenuante și agravante stabilite, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării acestuia, astfel fiind respectate dispozițiile art. 61, 75-78 Cod penal și art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, stabilindu-i-se o pedeapsă echitabilă pentru fapta comisă.

Așa cum se reține din doctrina penală, în cazul săvârșirii unei infracțiuni instanța de judecată este singura în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis acea infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei

pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal, în baza căruia a fost condamnat inculpatul, or conform alin. (1) art. 75 Cod penal persoanei recunoscută vinovată de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului Cod.

Colegiul menționează că prevederile legale în această privință au fost respectate, iar criticile formulate de recurent în recurs sunt identice cu cele indicate în apel și au format obiect de discuție la judecarea cauzei în instanța de apel, care le-a dat o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă în prezenta decizie la pct. 4-5, pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin, ori materialul probator al cauzei penale dovedește incontestabil legalitatea temeiurilor de fapt și de drept care au dus la pronunțarea hotărârii recurate.

La stabilirea categoriei și mărimii pedepsei, instanțele de fond, efectuând o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatului, urmărind în acest sens comportamentul său în viața socială, ținând cont de pericolul social al faptei comise, luând în considerație circumstanțele atenuante: căința sinceră, recunoașterea vinovăției, corect au conchis că scopul legii penale la caz poate fi atins și fără izolarea acestuia de societate.

Urmează de reiterat că în cuprinsul deciziei instanței de apel au fost expuse deja raționamentele care au stat la baza respingerii solicitării părții acuzării de a-i stabili lui Darii Ion o pedeapsă cu executarea reală a acesteia într-o instituție penitenciară. Din partea descriptivă a deciziei instanței de apel, se constată că instanța a dezbătut prin mai multe argumente criticele ce vizau pedeapsa, circumstanțele atenuante ce au influențat asupra operațiunii de individualizare a acesteia, totodată decizia cuprinde și temeiurile de aplicare față de inculpat a prevederilor din art. 90 Cod penal.

În cererea de recurs, procurorul enumeră în mare parte aceleași împrejurări evidențiate și în cererea de apel, și în hotărârea judecătorească contestată. Instanța de recurs nu poate ralia la argumentele recurentului, considerând că toate circumstanțele expuse de aceasta, care îl caracterizează într-o lumină mai puțin pozitivă pe inculpat, au fost deja luate în considerare de instanțele de fond la individualizarea pedepsei.

În același sens, se notează că, însăși scopul pedepsei penale stipulat în art. 61 Cod penal de legislator, prevede că pedeapsa este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare aplicată în privința condamnaților, care are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea infractorilor, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea acestora, cât și a altor persoane. Ca măsură de constrângere, pedeapsa are pe lângă scopul său represiv și o finalitate de exemplaritate, în ce privește comportamentul făptuitorului.

Pe de altă parte, pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizate în așa fel încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare. Chestiunea de

individualizare a pedepsei are ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului incriminat prin rechizitoriu inculpatului, la caz, fiind incident art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, în baza căruia a fost condamnat Darii Ion, cu aplicarea art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, la pedeapsă sub formă de 3 ani închisoare, cu suspendarea executării acesteia pe o perioadă de probațiune de 4 ani.

Față de lucrul judecat de instanța de apel, Colegiul consideră că o atare modalitate de individualizare a pedepsei corespunde exigențelor legii penale, iar pedeapsa aplicată infractorului este echitabilă raportat la scopul urmărit de legislator în art. 61 Cod penal, care îl va descuraja pe inculpat de a comite pe viitor alte fapte infracționale.

Cele consemnate supra, evidențiază o dată în plus că instanța de apel a acordat o atenție sporită materialelor acestei cauze, înlăturând justificat și prin argumente temeinice alegațiile procurorului privitor la intervenția în modalitatea de executare a pedepsei stabilite de prima instanță.

Pe cale de consecință, instanța de recurs reiterează că motivarea pe care instanța de apel a formulat-o o acceptă și pentru a evita repetări inutile o însușește, fapt ce vine în corespundere și cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37) a hotărârii în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, a indicat că art. 6 §1 din Convenție deși obligă instanțele să-și motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument în parte, cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale, fapt ce determină inutilitatea expunerii lor repetate în prezenta decizie.

Reieșind din cele expuse supra, Colegiul penal constată, că argumentele recursului în acest sens sunt neîntemeiate, concluzia instanței de apel privind individualizarea pedepsei inculpatului este una corectă, pedeapsa fiind stabilită în limitele prevăzute de legea penală cu respectarea exigențelor legii. Prin urmare, instanța de recurs constată că, pedeapsa individualizată de către instanța de apel, corespunde principiului proporționalității și scopului prevăzut în art. 61 alin. (2) Cod penal, și va duce la restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

Din considerentele expuse, Colegiul penal conchide că, temeiurile invocate de recurent prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului. Erori de drept în speța examinată nu s-au comis, prin urmare, hotărârea atacată este legală și întemeiată, iar recursul urmează a fi declarat inadmisibil ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul

Penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 22 octombrie 2019, în cauza penală privindu-l pe Darii Ion XXXXX, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 11 februarie 2020.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecător

Catan Liliana

Judecător

Guzun Ion